

простір призначений для експлуатації людством, тому жодна людина не може заявляти на нього власні права.

Література

1. Загальна декларація прав людини від 10 груд. 1948 р. № 995_015. URL: [https:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text) (дата звернення: 02.11.2023).

2. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню і використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27 січ. 1967 р. № 995_480. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_480#Text (дата звернення: 03.11.2023).

3. Угода про діяльність держав на Місяці та інших небесних тілах від 18 груд. 1976 р. № 995_482. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_482#Text (дата звернення: 02.11.2023).

4. Угода про рятування космонавтів, повернення космонавтів і повернення об'єктів, запущених у космічний простір від 22 квіт. 1968 р. № 995_483. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_483#Text (дата звернення: 03.11.2023).

5. Конвенція про міжнародну відповідальність за шкоду, завдану космічними об'єктами від 29 бер. 1972 р. № 995-126. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_126#Text (дата звернення: 01.11.2023).

6. Конвенція про реєстрацію об'єктів, що запускаються у космічний простір від 14 січ. 1975 р. № 995_253. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_253#Text (дата звернення: 02.11.2023).

7. Лістнер М. Право власності та експлуатації космічного простору. *Регентський журнал міжнародного права*. 2003. Вип. 75. URL: <https://wenku.baidu.com/view/d5850ce881c758f5f61f6757.html>.

УДК 34:338.45(043.2)

Герасименко О.Ю., здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Варава І.П., доктор філософії

ПОВІТРЯНЕ ПРАВО: ПРОБЛЕМИ ПОСТАВКИ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВІЙНИ 2022-2023

Однією з найважливіших галузей промисловості, яка виробляє літальні апарати для забезпечення потреб населення, народного господарства і оборони держави в повітряних перевезеннях і авіаційних роботах, є авіаційна промисловість. Сучасний стан авіаційної галузі досить складний. Чимало з підприємств галузі

з початком повномасштабного вторгнення росії в Україну зупинили виробництво і продаж літаків та мають кредиторську заборгованість.

Маємо суттєво зношені виробничі фонди підприємств, більшість із яких опинилась у тому критичному стані... Однак, втратити Україні таку стратегічну галузь, як авіаційна, ніяк не можна, оскільки це перспективна галузь, що визначає майбутнє держави [1, 2].

Проте, незважаючи на складну ситуацію, в державі продовжується реформування найважливіших галузей народного господарства. І в першу чергу це стосується оборонно-промислового комплексу, складовою якого є авіаційна галузь. Сьогодні реалізовується прийнята Державна цільова програма реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2013 року, яка вимагає формування відповідної нормативно-правової бази [2].

Від повномасштабного вторгнення росії в Україну ми стали залежними від постачання зброї від країн союзників. На жаль. На часі постачання літаків винищувачів на територію нашої держави, але це є питанням тривалого часу. США в особі Джо Байдена поки що відмовляють у наданні таких необхідних для захисту українського неба літаків «F-15» та «F-16». Не маємо позитивного реагування і з боку Німеччини в особі Олафа Шольца [3].

Україна наполегливо і послідовно продовжує просити у своїх міжнародних партнерів, держав-союзниць надати Києву одні з найкращих літаків Америки «F15» та «F16». У відповідь країни пропонують варіанти дешевших та більш доступних для купівлі літаків [3].

Опитані українськими журналістами експерти розповіли, які літаки могли б бути найкращими за нинішньої ситуації в Україні. В їх переліку американський військовий літак A-10 Warthog - повільніший за F16, але дуже потужний (ці літаки називають «вбивцями танків»), літак «Gripen» виробництва Швеції, значно дешевший та простіший від попереднього. Також одним з непоганих варіантів для України, на думку експертів, є «A-10 Warhog». Деякі більш новітні члени НАТО передали Українській державі МіГ-29.

Наразі повітряні сили ЗСУ одночасно застосовують у своїй роботі чотири типи бойових літаків. Серед них винищувачі Су-27 і МіГ-29, штурмовики Су-25, а також бомбардувальники Су-24 [3].

При цьому варто зазначити, що для навчання українських пілотів західними літаками теж потрібен тривалий час. Конгрес США літа 2022 року виділив близько 100 мільйонів доларів для тренувань на їхніх літаках.

Врешті, маємо визнати: наразі Україна не може виготовляти винищувачі самотужки, адже корпорація «Антонов» спеціалізується на транспортній авіації. Також для виготовлення винищувачів потрібен час, а при теперішній ситуації в країні він обмежений.

Якщо Україна отримає американські літаки, вони можуть стати вирішальними на полі бою, як в оборонних, так і в наступальних операціях, які Києву доведеться проводити для звільнення територій, вважає генерал-лейтенант ВПС США у відставці, а нині – декан Інституту Мітчела з аерокосмічних досліджень Дейвид Дептула.

«Немає сценарію, за яким потреба (в літаках - ред.) повністю зникне, навіть якщо Україна перемає цього року, - аналізує експерт». Західні партнери України вже переглядають свої рішення щодо постачання авіації. Повітряна сила сьогодні забезпечує на переваги над бронетехнікою, артилерією та піхотою у таких характеристиках як швидкість, дальність, гнучкість, перспектива, маневреність, мобільність і смертоносність. І хоча сухопутні сили, безумовно, необхідні, «комбіноване військо» не ефективно без авіації.

Отже, авіаційна галузь є особливо важливою складовою оборонно-промислового комплексу України та потребує негайного реформування. А поки йде війна, Україні залишається лише чекати та показувати свої досягнення з тією зброєю, що вона вже має. І хоч наша «Мрія» знищена, та ми побудуємо нову. Все буде – Україна!

Література

1. Бойова авіація України: чим замінять застарілі радянські літаки?
URL: https://www.radiosvoboda.org/a/donbas-realiji-zsu-bojovi_litaky/30964947.html.

2. Іваницька О.М. Сучасний стан авіаційної галузі та проблеми державного регулювання розвитку авіалізингу в Україні. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2013. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ttpdu_2013_1_8.

3. Міжнародні експерти: постачання винищувачів в Україну – це питання часу. URL: <https://www.holosameryky.com/amp/postachannya-litakiv-v-ukrainu/6937417.html>.